

Dnr 21KS122-3
2021-02-24

Elin Frisk
Telefon 026-17 98 98
elin.frisk@gavle.se

Förslag på finansiering av miljöåtgärder 2021 från miljöstrategiska programmets budget 2.0

Inom ramen för kommunstyrelsens internbudget finns medel avsatta för genomförande av miljöåtgärder inom ramen för det miljöstrategiska programmet 2021. Ansökningar för miljöåtgärder 2021 har skickats in till avdelningen för Övergripande planering.

Följande kriterier gäller för fördelning av medel:

Gäller pilotprojekt och åtgärder som medför vidareutveckling och samverkan av det miljöarbete som bedrivs. Gäller ej linjearbete. Pengarna i MSP- budget är en driftbudget och kan användas till: projekt/åtgärder/tjänster/konsulter och finns att tillgå under ett budgetår. Ansökan får inte gälla pengar för investeringsmedel.

Förslag på miljöåtgärder som finansieras

Cirkulärt center

Analys/förstudie av förutsättningar och möjligheter till ökad cirkularitet i Gävle kommun och även test av konkreta pilotprojekt. Syftet med analysen/förstudien är att undersöka var Gävle står idag, vilken potential och vilka förutsättningar som finns när det gäller att nå framgång i att öka cirkulariteten. Både när det gäller kompetens, förmåga, aktörer som kan vara drivande, nätverk samt fysiska och ekonomiska förutsättningar. Arbetet med ett cirkulärt center bidrar till målområdet ren och giftfri vardag samt klimatneutral kommun i det miljöstrategiska programmet.

Gästrike Återvinnare är sammanhållande för förstudien. Själva genomförandet av förstudien sker i samverkan mellan Styrning och stöd/Övergripande planering/Näringslivsavdelningen, Gästrike återvinnare, Gavlegårdarna, Gavlefastigheter, Gavle Drift och Service, Valfärd Gävle och Högskolan i Gävle.

Leveransen ska bli en rapport som innehåller:

- Förslag till programförklaring och uppdrag för cirkulärt center.
- Förslag kring organisation och driftsform för cirkulärt center.
- Förslag till affärsplan för cirkulärt center.
- Förslag på samverkansparter, samverkansytor och fortsatt arbete för utvecklingen av cirkulärt center.

Summa: 700 000 kr

Miljökrav i upphandling

Att utbilda upphandlare på Inköp och Upphandlingsenheten samt inköpssamordnare som är representanter för sektorer, bolag och förbund gällande inköpsfrågor i att ställa och följa upp miljökrav.

Styrning och Stöds Inköp och upphandlingsenhet är sammanhållande. Samverkan kommer ske med samtliga sektorer, bolag och förbund.

Med höjd kompetens gällande kravställning och uppföljning av miljökrav ökar kommunen måluppfyllelsen i miljöstrategiska programmets alla målområden.

Summa: 350 000 kr

Utbildning egna kockar i förskolan – för hållbar och klimatsmart mat

Att möjliggöra för Gävle kommuns egna kockar att delta i en utbildningsinsats under 2021 kopplad till hållbar och klimatsmart mat. Att höja kompetensen inom klimat, ekologi, biologisk mångfald, djurhållning, ekologiskt, närproducerat, svenskproducerat, förbättrad hälsa, minskat matsvinn, minskad mängd miljö- och hälsofarliga ämnen i mat.

Kockarna utbildas under 2021 och utbildningen får även effekter för förskolornas barn, och personal, som inspireras av kockarna. Resultat när det gäller ekologisk andel, rött kött, närproducerat, svenskproducerat och matsvinn följs upp minst en gång per år.

Utbildning Gävle är sammanhållande och kommer här att samarbeta med Inköp och Upphandlingsenheten på Styrning och Stöd. Beroende på inriktning på utbildningen kan flera bolag komma att involveras. (Under 2020 var Gävle Energi och Gavlefastigheter drivande). Arbetet med hållbar och klimatsmart mat bidrar till målområdet ren och giftfri vardag samt klimatneutral kommun i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 70 000 kr

Utveckling av arbetet med lärande för hållbar utveckling (LHU)

En utveckling av lärande för hållbar utveckling ger ökad handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling, även utanför skola och förskola. Syftet med ett förnyat utvecklingsarbete för lärande för hållbar utveckling (LHU) är höja ambitionsnivån ytterligare och bidra ännu bättre till målen i det miljöstrategiska programmet samt verka för ökad extern finansiering.

Arbetet innebär att mer tid kan läggas på beskrivna utvecklingsdelar i LHU och två studentmedarbetare kan finansieras för detta. Syftet är att öka handlingskompetensen inom miljö- och hållbarhetsområdet för de 17 700 barn och elever i Gävle kommun samt de 3 300 medarbetare som utgör handlingskompetenta goda förebilder för våra barn och elever. Effekten är också indirekt till vårdnadshavare, släkt och vänner till de 17 700 barn och elever som utvecklar hållbara beteenden.

Utbildning Gävle är sammanhållande. De föreslagna åtgärderna innebär främst samarbete med Styrning och stöd, Gävle energi, Gästrike Återvinnare och Gavlefastigheter, men även andra samarbetspartners kan tillkomma. Det innebär även samarbete med flera externa regionala/nationella organisationer och lärosäten, inklusive Högskolan i Gävle och Chalmers tekniska högskola. Arbetet bidrar till alla målområden inom miljöstrategiska programmet.

Summa: 285 000 kr

Kemikaliesmarta förskolor – minska användning av och exponering för miljö- och hälsofarliga ämnen

Att fasa ut så mycket som möjligt av de riskprodukter som återstår i våra förskolor och hos dagbarnvårdare, med avseende på kemikalier som kan innebära en hälsorisk. Ett indirekt och icke mätbart resultat av denna insats är att barnen på förskolorna, får ökad förståelse för skadliga kemikalier i olika produkter, vilket kan leda till minskad användning av dessa produkter även i hemmen.

Utbildning Gävle är sammanhållande. På övergripande nivå strävar de efter en så effektiv administration som möjligt, och avser därför att i nuläget följa upp vilka inköp som görs, och bevaka i vilken mån förfrågningar om ytterligare ersättningsinköp upphör att komma in. Arbetet med kemikaliesmart förskola bidrar till målområdet ren och giftfri vardag i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 150 000 kr

Skolträdgårdar – för utbildning som ger ökad handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling

Syftet med insatsen är att stärka och utveckla det påbörjade arbetet med skolträdgårdar, med målet att alla våra utbildningsverksamheter där det är relevant ska ha tillgång till skolträdgård. Detta för att vi ser skolträdgården som en mycket viktig undervisningsarena där barn och elever ges en förståelse för matens väg från jord till bord och en anknytning till naturen. Det långsiktiga målet för insatsen är att målgruppen barn och elever får ett ökat intresse och engagemang för frågor kring natur, miljö och hållbar utveckling, och blir genom denna ökade handlingskompetens viktiga aktörer för en hållbar samhällsutveckling.

Resultatet kommer att ge en förstärkning och utveckling av pedagogiskt skolträdgårdsarbete i våra utbildningsverksamheter; anläggning, sådd och plantering, rensning och gallring, skörd och omhändertagande av skörden, tillagning samt kompostering.

Utbildning Gävle är sammanhållande. Samarbete kan initieras med Livsmiljö Gävle, Gavlegårdarna och Högskolan i Gävle kring biologisk mångfald. Arbetet med Skolträdgårdar bidrar till målområdet ren och giftfri vardag samt robusta ekosystem i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 100 000 kr

Grön Resplan för Hemlingborg

Att ta fram en grön resplan för Hemlingborg, samt en metod för framtida projekt. Den gröna resplanen syftar till att hitta aktiviteter och åtgärder, hårda som mjuka, som främjar hållbart resande till och från fastigheten. Den gröna resplanen riktar sig till elever, anställda och besökare till fastigheten. Syften är

även att hittat ett arbetssätt och metod som kan användas i framtagandet av framtida Gröna resplaner för andra fastigheter.

Arbetet med att ta fram en Grön Resplan är i enlighet med Gävle kommuns parkeringspolicy gällande hur fastighetsägare kan arbeta aktivt med mobilitetsfrågor.

Gavlefastigheter är sammanhållande. Samarbete med Gavlegårdarna, Utbildning Gävle, Välfärd Gävle, Livsmiljö Gävle. I viss mån även Gävle Parkeringsservice. Utöver samarbetet kopplat till den Gröna Resplanen finns även samverkan med projektledare på Livsmiljö som ansvarar för byggnationen av de nya gång- och cykelbanorna som planeras vid Södra Hemlingby. Arbetet med grön resplan bidrar till alla tre målområden i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 100 000 kr

Cykelstad Gävle

Kommunledningen vill att fler Gävlebor ska cykla och att en större andel av persontransporterna i kommunen ska ske med cykel. För att det ska ske behöver vi investera i cykelvägar, cykelgator, cykelfällor, cykelpassager, snabbcykelleder samt information och vägvisning för cykel. Vi behöver också stärka arbetet med beteendepåverkan för att få fler att välja cykeln. Och i all planering av transporter och gator behöver vi titta på hur vi kan öka cykelns fördelar jämfört med övrig trafik. Det kan handla om att cykeln åker den rakaste, närmsta vägen. Och det kan handla om möjligheter om att serva cykeln, parkera cykeln eller att byta transportmedel på enklast möjliga sätt.

I detta projekt ska pengarna användas till insatser och utveckling av insatser som får fler människor att välja cykeln. En viktig del är att knyta samman arbetet med investeringar med utvecklingen av framtidens cykelstad.

Livsmiljö är sammanhållande. Leverabeln är fler cyklister och en ökad andel cykling som en del av det totala transportarbetet. Arbetet bidrar till målområdet ren och giftfri vardag samt klimatneutral kommun i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 700 000 kr

Nedskräpning

Syftet med miljöåtgärden är att lägga resurser i form av arbetstid för att arbeta förebyggande med nedskräpning och minskad förorening av mark och vatten.

Livsmiljö är sammanhållande. Planen är att anställa en person som arbetar med detta samt att handlägga ärenden inom områdena nedskräpning och skrotbilar. Miljöåtgärden bidrar till målområdet ren och giftfri vardag samt robusta ekosystem i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 375 000 kr

Utveckling av arbetet kring riskobjekt vid brand på och kring dricksvattentäcker

Syftet med utredning är att utveckla arbetet med miljöfarliga verksamheter och andra riskobjekt på och vid vattentäkter vid brand. I arbetet tittas på allt från risker och agerande till försäkringsfrågor.

Resultatet är utredning för implementering främst hos räddningstjänsten.

Sammanhållande är Styrning och Stöd samverkan planeras med Gästrik Räddningstjänst och Gästrik Vatten AB. Arbetet bidrar till målområdet ren och giftfri vardag samt robusta ekosystem i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 100 000 kr

Miljöövervakning – Markstrålning

Syftet är att mäta markstrålning (radioaktiv strålning från berggrunden) i fasta punkter inom respektive kommun, för att kunna upptäcka avvikelser i form av radioaktiva utsläpp och andra förändringar.

Livsmiljö är sammanhållande. Arbetet bidrar till målområdet robusta ekosystem i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 10 000 kr

Miljöövervakning – Uppdatera Emissionsdatabasen

Syftet är att emissionsdatabasen som ligger till grund för framtagandet av haltkartor för luftföroreningar, uppdateras med aktuella värden. Rättvisande siffror ger mer exakta beräkningar som sedan ligger till grund för att avgöra var de största problemen gällande luftföroreningar finns och är ett stöd för att avgöra vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska luftföroreningar.

Livsmiljö är sammanhållande. Arbetet bidrar till målområdet ren och giftfri vardag och robusta ekosystem i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 25 000 kr

Miljöövervakning – Recipientkontroll

Syftet är att mäta miljötillståndet i vattnet. Åtgärden gör att Gävle kommun kan följa vattenförekomstens tillstånd över tid och belysa miljöeffekterna av utsläpp och föroreningar. Den ger även möjlighet att utvärdera miljöskyddande åtgärders effekt på vattenförekomstens status.

Livsmiljö är sammanhållande. Arbetet bidrar till målområdet ren och giftfri vardag och robusta ekosystem i det miljöstrategiska programmet.

Summa: 100 000 kr